

۱۱
انسانی

بنیاد علمی آموزشی
قلمچی
وقت نما

۱۱ انسانی

دفترچه سوال

۱۰ شہریور ۱۴۰۲

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
سامان اسپهرم، مهدیس حمزه‌ای، محمد حمیدی، امیر زراندوز، فرشید کریمی، هادی هاشمی	ریاضی و آمار (۱)
سعید جعفری، سیدعلیرضا علویان، افشین کیانی، محمد نورانی، علی وفائی خسروشاهی	علوم و فنون ادبی (۱)
مریم آقایی، آرمین ساعدینا، علیرضا قلی‌زاده، ولی‌الله نوروزی، مجید همایی	عربی، زبان قرآن (۱)
پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بغا، موسی سپاهی، غلامحسین عزیزی، علیرضا نصیری	منطق
سارا شریفی، فاطمه صفری، مهدی کاردان، زهرا محمدی	اقتصاد
سامان اسپهرم، امیر زراندوز، مهدیس حمزه‌ای، محمد حمیدی، احسان غنی‌زاده، هادی هاشمی	ریاضی و آمار (۲)
سعید جعفری، سیدعلیرضا علویان، افشین کیانی، محمد نورانی، علی وفائی خسروشاهی	علوم و فنون ادبی (۲)
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، فرزانه خاجی، فاطمه صفری، فاطمه قائم‌مقامی	روان‌شناسی
مریم آقایی، آرمین ساعدینا، علیرضا قلی‌زاده، ولی‌الله نوروزی، مجید همایی	عربی، زبان قرآن (۲)

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	ایمان چینی‌فروشان	محمد بحیرایی، امیرحسین کمانی	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم نوری‌نیا	احسان کلاته‌عربی	الناز معتمدی
عربی، زبان قرآن (۱)	مریم آقایی	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور	لیلا ایزدی
منطق	پرگل رحیمی	احمد منصوری	زهرة قموشی
اقتصاد	سارا شریفی	شاهین محمدی	زهرة قموشی
ریاضی و آمار (۲)	ایمان چینی‌فروشان	محمد بحیرایی، امیرحسین کمانی	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم نوری‌نیا	احسان کلاته‌عربی	الناز معتمدی
روان‌شناسی	ریحانه خدابخش	محمد صمدی، عاطفه طاهر	زهرة قموشی
عربی، زبان قرآن (۲)	مریم آقایی	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور	لیلا ایزدی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	آفرین ساجدی
مسئول دفترچه	خدیجه جنت‌علی‌پور
گروه مستندسازی	مدیر: مجیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهین‌علی محمدی‌جلالی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

آزمون ۱۰ شهریور ماه ۱۴۰۲

یازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی و آمار (۱)	۱	۲	۳	۵	۷	
علوم و فنون ادبی (۱)	۱	۲	۴	۶	۷	
عربی، زبان قرآن (۱)	۱	۲	۴	۵	۷	
منطق	۱	۳	۵	۷	۹	
اقتصاد	۱	۳	۵	۷	۸	

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۶۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۱)	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	عربی، زبان قرآن (۱)	اجباری	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	منطق	اجباری	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	اقتصاد	اجباری	۱۰	۴۱	۵۰	۲۵
	اقتصاد - آشنا	اجباری	۱۰	۵۱	۶۰	

کار با داده‌های آماری
فصل ۳
درس ۱، ۲ و ۳
صفحه ۷۱ تا ۹۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱- در کدام بررسی تعداد اعضای نمونه برابر تعداد اعضای جامعه است؟

(۱) نمونه تصادفی (۲) دسته‌بندی (۳) سرشماری (۴) متغیر کیفی

۲- اگر واریانس داده‌های آماری (غیر صفر) برابر صفر باشد، آن‌گاه نسبت میانگین به میانه داده‌ها کدام است؟

(۱) ۲ (۲) ۰/۵ (۳) ۱ (۴) مشخص نیست.

۳- در بررسی «چه تعداد از کودکان مبتلا به بیماری اوتیسم در کشور در شهر تهران هستند؟»، جامعه آماری و نوع متغیر به ترتیب کدام است؟

(۱) تمام کودکان مبتلا به اوتیسم در کشور - کمی

(۲) تمام کودکان کشور - کمی

(۳) تمام کودکان مبتلا به اوتیسم در کشور - کیفی

(۴) تمام کودکان بیمار در کشور - کیفی

۴- اگر میانه سن ۲۰۰ نفر در سال ۱۳۷۶ برابر ۱۸ باشد، پس از ده سال یعنی در سال ۱۳۸۶ میانه سن آن ۲۰۰ نفر کدام است؟

(۱) ۱۸ (۲) ۲۸ (۳) ۲۳ (۴) ۳۸

۵- میانگین و انحراف معیار در یک جامعه با پراکندگی نرمال به ترتیب ۸۸ و ۱۲ است. تقریباً ۶۸ درصد داده‌ها در کدام فاصله قرار دارند؟

(۱) (۷۶ و ۱۰۰) (۲) (۶۴ و ۱۱۲) (۳) (۶۸ و ۹۰) (۴) (۶۶ و ۱۰۰)

۶- میانه داده‌های جدول مقابل، تقریباً چقدر از میانگین آن‌ها بیشتر است؟

داده	۱	۲	۳	۴	۵
فراوانی	۲	۳	۱	۶	۴

(۱) ۰/۱۹ (۲) ۰/۸۲ (۳) ۰/۵۷ (۴) ۰/۶۳

۷- در داده‌های زیر، مد فقط برابر ۲۰ است، حاصل $\frac{m}{n}$ کدام است؟

۱۸ و $m+n$ و $2m-n$ و ۷ و ۲۰ و ۱۰ و ۶ و ۷ و ۸

(۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۸ (۴) ۱۲

۸- در مورد هشت داده، تفاضل میانگین از داده‌ها به صورت ۵، ۴، ۷، -۱، -۶، ۰، ۰، ۳ است. انحراف معیار داده‌ها کدام است؟

(۱) ۱۷ (۲) $\sqrt{۱۷}$ (۳) $\sqrt{۲۷}$ (۴) ۲۷

۹- اگر میانگین داده‌های x_1, x_2, \dots, x_{16} برابر با ۱۶ باشد، میانگین داده‌های $x_1, x_2, \dots, x_{16}, 16, 28$ کدام است؟

(۱) ۱۶ (۲) ۱۷ (۳) ۱۸ (۴) ۱۹

$m+14, 2m+1, 4, 6, 6, 8, 10, 12, 2m$

۱۰- در داده‌های مرتب شده مقابل، دامنه تغییرات برابر ۲۰ است:

واریانس داده‌های $m-1, 4, 6, 6$ کدام است؟

(۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۱/۲ (۴) ۱/۴

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن / قافیه
درس ۱۰ و ۱۱
صفحه ۷۹ تا ۹۶

۱۱- به ترتیب، تحول روحی و معنوی چه کسی آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی گردید و

کدام یک از شاعران حوزه عراق عجم در نیمه دوم قرن ششم است؟

- (۱) نظامی - ناصر خسرو
(۲) سنایی - جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی
(۳) خاقانی - جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی
(۴) سنایی - ناصر خسرو

۱۲- در همه گزینیه‌ها، به جز گزینیه ... به «ویژگی‌های برجسته شعر قرن ششم» اشاره شده است.

- (۱) شکایت از روزگار
(۲) بیان ناخرسندی فرزنانگان از اوضاع زمانه
(۳) بدبینی شاعران نسبت به دنیا
(۴) تأثیرپذیری برخی از شاعران عرب از شاعران این دوره

۱۳- نثر در کدام گزینیه از نوع فنی نیست؟

(۱) کریم معرفت قدیم و صحبت مستقیم را به ظن مجرد، ضایع و بی‌ثمره نگرداند، اگر چه در آن خطر نفس و مخافت جان باشد. این خلق در حقیر قدر و خسیس منزلت از جانوران هم یافته شود، «المعرفة تنفع و لو مع الكلب العقور».

(۲) پیر باز پس نگریست و گفت ای جوان بخسب که با سایه و آب و سکون، حرکت خوش ناید. رفیق همدم به دست آر تا از قدم نیفتی، راس اللعب عرفان الحریف.

(۳) نام او دل‌افروزست و مهر او عالم‌سوز. نام او آرایش مجلس است و مدح او سرمایه مفلس. زینت زبان‌ها ثنای او، قیمت دل‌ها به هوای او، راحت روح‌ها به لقای او.

(۴) هر آینه آن کس که زشتی چیزی بشناخت اگر خویشتن در آن افکند نشانه تیر ملامت شود، چنان که دو مرد در چاهی افتند یکی بینا و دیگر

نابینا، اگر چه هلاک میان هر دو مشترک است اما عذر نابینا به نزدیک اهل خرد و بصارت مقبول‌تر باشد.

۱۴- کدام گزاره درباره ویژگی‌های سبکی شعر در سده‌های پنجم و ششم نادرست است؟

- (۱) در این دوره شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیبا علاقه‌مند شدند.
(۲) شاعران حوزه ادبی عراق عجم در تحکیم و تثبیت سبک پیشین بسیار تأثیرگذار بودند.
(۳) تا حدود نیمه دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم، شعر پارسی همچنان تحت تأثیر سبک دوره سامانی و غزنوی بود.
(۴) در نیمه دوم قرن ششم بود که موضوع و سبک گویندگی شعر تنوع زیادی یافت.

۱۵- کدام یک از گزینه‌های زیر «ذوقافیتین» نیست؟

- (۱) خداوندا در توفیق بگشای
(۲) نور باقی پهلوی دنیای دون
(۳) ز ابر گریان شاخ سبز و تر شود
(۴) دلی ده کو یقینت را بشاید
نظامی را ره تحقیق بنمای
شیر صافی پهلوی جوه‌های خون
ز آنک شمع از گریه روشن‌تر شود
زبانی کافرینت را سـراید

۱۶- در کدام گزینه «ردیف» یافت نمی‌شود؟

- (۱) به داودی دلم را تازه گردان
(۲) روز نور و مکسب و تا بم توویی
(۳) مرغ کآن موی است در منقار او
(۴) خداوندیش با کس مشترک نیست
- زبورم را بلند آوازه گردان
شب قرار و سلوت و خوابم توویی
هیچ عاریت نباشد کار او
همه حمال فرمانند و شک نیست

۱۷- واژگان قافیه در کدام گزینه، درست مشخص شده است؟

- (۱) یک شب از دست کسی / باده‌ای خواهم خورد / که مرا با خود تا آن سوی اسرار جهان خواهد برد / با من از هست به بود / با من از نور به تاریکی / از شعله به دود / با من از آوا تا خاموشی / دورتر شاید تا عمق فراموشی / راه خواهد پیمود
(۲) پیکار خیر و شر / کز بامداد روز نخستین / آغاز گشته بود / در این شب بلند به پایان رسیده است / خیر از زمین به عالم دیگر گریخته است / وین خون گرم اوست که هر جا که بگذریم / بر خاک ریخته است
(۳) به قصه‌های غریبانهام ببخشایید / که من که سنگ صبورم / نه سنگم و نه صبور / دلی که می‌شود از غصه تنگ می‌ترکد / چه جای دل که درین خانه سنگ می‌ترکد / در آن مقام که خون از گلولی نای چکد / عجب نباشد اگر بغض چنگ می‌ترکد
(۴) ببینیدش / لبش خندان و دستش گرم / نگاهش شاد / نمی‌بیند کسی اما ملالش را / چو شمع تندسوز اشک تا گردن زوالش را / فرو پژمردن باغ دلاویز خیالش را / صدای خشک سر بر خاک سودن های بالش را / کسی باور نخواهد کرد

۱۸- به ترتیب نوع قافیۀ اصلی در چند بیت بر اساس قاعدۀ «۱» و در چند بیت بر اساس قاعدۀ «۲» است؟

- الف) نرگس من کآهوی چین خطاست
ب) ای آن که در دلی چه عجب دلگشاستی
پ) عیسی لب است یار و دم از من دریغ داشت
ت) کدام کس به تو ماند که گویمت که چنویی
ث) از این بوالعجب‌تر حدیثی شنو
- جسستن او آفت دین و خطاست
یا در میان جانی بس جانفراستی
بیمار او شدم قدم از من دریغ داشت
ز هر که در نظر آید گذشته‌ای به نکویی
که بی‌بخت کوشش نیرزد دو جو

- (۱) دو، سه (۲) سه، دو (۳) یک، چهار (۴) چهار، یک

۱۹- قافیه در هر دو بیت کدام گزینه، حروف الحاقی ندارد؟

- الف) تا با تو آرمیده‌ام از خود رمیده‌ام
ب) از بس عرق شرم نشسته است به رویم
ج) بوی رحمان از یمن آمد دل و جان تازه شد
د) قلب را من کی سیه‌رو کرده‌ام
- منت خدای را که چه خوش آرمیده‌ام
محروم ز نظاره آن روی نکویم
دل چه و جان چه جهان از بوی رحمان تازه شد
صیبری ام قیمست او کرده‌ام

- (۱) الف - ج (۲) الف - د (۳) ب - د (۴) ج - د

۲۰- مفهوم کدام بیت نادرست آمده است؟

- (۱) کار عشق از وصل و هجران درگذشت
(۲) خاقانی، ازین طالع خود کام چه جویی؟
(۳) زینهار از روی غفلت این سخن‌بازی مدان
(۴) آن را که زندگی به عشق است مرگ نیست
- درد ما از دست درمان درگذشت (لاعلاج بودن درد عشق)
کاو چاشنی کام به کامت نرسانید (شکایت شاعر از بخت و اقبال خود)
زان که سر درباختن در عشق اول منزل است (لزوم ایثار در عشق)
هرگز گمان مبر که مر او را فنا بود (فناپذیری عاشق)

صناعة النفط

 درس ۷
صفحه ۸۳ تا ۹۴

 پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

عین الأنسب فی الجواب عن الترجمة من أو إلى العربية أو المفهوم (۲۱-۲۵):

۲۱- «هناك لوحاتٌ قد كُتبت عليها: حفر الأرض غير مسموحٍ لأنه قريبٌ من أنابيب النفط!»:

- (۱) تابلوهایی وجود دارند که بر روی آن‌ها نوشته شده است: کندن زمین غیرمجاز است، زیرا آن نزدیک به لوله‌های نفت است!
- (۲) آن‌جا تابلوهایی است که بر روی آن نوشته شده است: حفر کردن زمین ممنوع است، چون لوله‌های نفت نزدیک است!
- (۳) تابلوهایی وجود دارند که بر روی آن نوشته‌اند: کندن زمین مجاز نیست، برای این‌که آن‌جا نزدیک به لوله‌های نفت است!
- (۴) تابلوهایی نوشته‌شده آن‌جاست که حفر کردن زمین را غیرمجاز می‌داند، زیرا آن به لوله‌های نفتی نزدیک است!

۲۲- «فی رأیی؛ نُقِلَ النَّفِطُ عَبْرَ الْأَنْبِيبِ أَقْلَ خَطراً وَ نَفَقَةً مِنْ نَقْلِهِ بِنَاقِلَاتِ النَّفِطِ!»:

- (۱) به نظرم؛ انتقال نفت از راه لوله‌ها کم‌خطرتر و کم‌هزینه‌تر از انتقال آن با نفتکش‌ها است!
- (۲) از دیدگاه من؛ انتقال نفت از طریق لوله خطر و هزینه کمتری نسبت به انتقال با نفتکش‌ها را دارد!
- (۳) به نظرم؛ انتقال دادن لوله‌های نفتی کمترین خطر و کمترین هزینه از انتقال آن با نفتکش را دارد!
- (۴) از دیدگاه من؛ انتقال نفت با نفتکش‌ها هزینه و خطرش نسبت به انتقال آن با لوله‌ها کمتر است!

۲۳- عین الخطأ:

- (۱) «سَتَكْتَبُ شَهَادَتَهُمْ وَ يُسْأَلُونَ»: گواهی آن‌ها نوشته خواهد شد و (از آن) پرسیده خواهند شد.
- (۲) «يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ»: تبهکاران از چهره‌شان شناخته می‌شوند.
- (۳) ما غَيْرَتِ الْبُلْدَانُ بِمِثْلِ الْعَدْلِ: شهرها به چیزی مانند عدل آباد نشده‌اند.
- (۴) يَفْتَحُ بَابَ صَالَةِ الْإِمْتِحَانِ لِلطَّلَابِ: در سالن امتحان برای دانش‌آموزان گشوده می‌شود.

۲۴- عین الصحيح: «کارگران تلاشگر حفره عمیقی را می‌کنند و لوله را در آن قرار می‌دادند.»:

- (۱) كانَ الْعَمَالُ الْمَجْدُونَ يَحْفَرُونَ حَفْرَةً عَمِيقَةً وَ يَضَعُونَ الْأَنْبُوبَ فِيهَا.
- (۲) الْعَامِلُونَ الْمَجْتَهِدُونَ كَانُوا حَفَرُوا حُفْرًا عَمِيقًا وَ وَضَعُوا الْأَنْبُوبَ فِيهَا.
- (۳) الْعَمَالُ الْمَجْتَهِدُونَ كَانُوا يَحْفَرُونَ حُفْرًا عَمِيقًا وَ يَضَعُونَ الْأَنْبُوبَ فِيهَا.
- (۴) كَانَتِ الْعَمَلَةُ الْمَجْدَةُ حَفَرُوا حَفْرَةً عَمِيقَةً وَ وَضَعُوا الْأَنْبِيبَ فِيهَا.

۲۵- عین الصحيح في مفهوم العبارة التالية: «خير الكلام ما قل و دل».

- (۱) تُعرفُ الأشياءُ بأضدادها!
(۲) الإنسانُ مَخْبُوءٌ تحتِ لِسَانِهِ.
(۳) سخن از پر گفتن آفت بود / به کوتاه گفتن لطافت بود
(۴) مزن بی تأمل به گفتار دم / نکو گو، اگر دیر گویی چه غم

۲۶- عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

- (۱) النَّفْطُ سائلٌ أَسْوَدٌ تُصَنَعُ أشياءٌ كثيرةٌ منه.
(۲) اللّوْحَاتُ التَّحذِيرِيَّةُ تُحذِرُ المُواطِنِينَ من حَفْرِ الأَرْضِ.
(۳) الطَّبَّاحُ يَطْبُخُ طعاماً لذيذاً في المَطْبَخِ.
(۴) تُرَسِّمُ صورةً خَلَابَةً على جدارِ المَدْرَسَةِ.

۲۷- عین الخطأ للفراغات:

- (۱) تَفْتَحُ و تُغْلِقُ الأَبَابِ بِ...! (حَنَفِيَّاتِ)
(۲) فَيُصَنَعُ مِنَ النَّفْطِ...! (المَطَّاطُ)
(۳) يَنْقُلُ النَّفْطُ من... إلى المصافي! (الوقود)
(۴) ... مَنَاطِقَ عَلى شاطئِ البَحْرِ أو المَحيطاتِ أو البَحِيراتِ! (المَوَانِي)

۲۸- عین الصحيح في الترادف:

- (۱) ﴿هُوَ أَنشَأَكُمْ مِنَ الأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا﴾! (خَلَقَ)
(۲) وَقَفَتِ الحافِلةُ في المَحطَّةِ السَّادِسَةِ! (جَلَسَتْ)
(۳) إِنَّ إِيْرانَ تَجْدِبُ كثيراً مِنَ السَّائِحِينَ مِنَ كُلِّ العالَمِ! (تَطْرُدُ)
(۴) دَلَّنا الدَّلِيلُ في المَتَحَفِ إلى الأثارِ التَّارِيخِيَّةِ! (ساعَدَ)

۲۹- عین ما لا نعرف فاعله:

- (۱) نفهمُ من بعض القِصَصِ أَنَّ النَّاسَ يُحِبُّونَ أموالَهُمْ!
(۲) تَكَسَّبُ الدَّرَجَاتِ العالِيَّةَ بعدَ تَحَمُّلِ المَشَقَّاتِ الكَثيرةِ!
(۳) بعدَ انتهاءِ الدَّوامِ المَدْرَسِيِّ يَنْتخبُ المديرُ التَّلْمِيذَ المِثاليَّ!
(۴) للقطِّ لِسَانٌ مملوءٌ بَعْدَ يَفْرزُ مِنْها سائِلٌ مَفيداً!

۳۰- عین نائب الفاعل جمعاً مكسراً:

- (۱) بُنيتُ مَدارسَ في قَريتنا بِمِسانَعَةِ المُحسِنِينَ.
(۲) أُرسلتُ رسالةً لِلموظِّفِينَ عَبرَ الإِنترنتِ صباحَ الأَمسِ.
(۳) يُعرفُ الصِّديقُ الوَفَى عندَ الشَّدائدِ و المَشاكلِ.
(۴) يُخْرِجُ أولياءُ الله البَغْضَ و العداوةَ مِنَ قُلُوبِهِمِ.

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

احکام قضایا
قیاس اقترانی
درس ۷ و ۸
صفحه ۶۲ تا ۸۲

۳۱- در رابطه تداخل در مربع تقابل اگر قضیه موجبه کلیه، صادق باشد، قضیه متداخل آن ... و ... است.

- (۱) موجبه جزئیه - صادق
(۲) موجبه جزئیه - کاذب
(۳) سالبه کلیه - صادق
(۴) سالبه جزئیه - کاذب

۳۲- یک قضیه حملی، متضاد نقیض ندارد. کدام یک از گزینه‌های زیر می‌تواند بیانگر این قضیه باشد؟

- (۱) متداخل نقیض «هر الف ب است»
(۲) متداخل «هیچ الف ج نیست»
(۳) نقیض متداخل «بعضی الف ج نیست»
(۴) متداخل نقیض «بعضی الف ب است»

۳۳- اگر از قضیه «هر دانش‌آموزی متفکر است» تداخل و سپس عکس مستوی بسازیم، قضیه حاصله کدام است و استنتاج آن به چه صورت خواهد بود؟

- (۱) برخی متفکران دانش‌آموز هستند - نامعلوم
(۲) برخی متفکران دانش‌آموز هستند - صادق
(۳) هر متفکری دانش‌آموز است - نامعلوم
(۴) هر متفکری دانش‌آموز است - صادق

۳۴- در خصوص عکس مستوی، کدام گزاره صحیح است؟

- (۱) کیفیت در عکس مستوی تغییر می‌کند.
(۲) در عکس مستوی باید عین موضوع و محمول جابه‌جا شوند نه صرفاً معنای آن‌ها.
(۳) در عکس مستوی گاهی موجبه کلیه وجود دارد.
(۴) اگر عکس مستوی قضیه‌ای گاهی درست باشد، عکس مستوی لازم‌الصدق دارد.

۳۵- در کدام گزینه، مغالطه ایهام انعکاس رخ نداده است؟

- (۱) هیچ الف ب نیست ← بعضی ب الف نیست.
(۲) بعضی الف ب است ← بعضی ب الف است.
(۳) هر الف ب است ← بعضی الف ب است.
(۴) بعضی الف ب است ← عکس لازم‌الصدق ندارد.

۳۶- کدام استدلال قیاسی، صورت معتبری دارد؟

- (۱) هر الف ب است / هر ج ب است ← هر الف ج است.
(۲) بعضی الف ب است / هیچ ج ب نیست ← بعضی الف ج نیست.
(۳) هیچ الف ب نیست / هیچ ج ب نیست ← بعضی الف ج نیست.
(۴) بعضی الف ب است / بعضی ج ب است ← بعضی الف ج نیست.

۳۷- به ترتیب صحیح و یا غلط بودن عبارات زیر در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

(الف) همیشه می‌توان از دو قضیه صادق، نتیجه صادق به‌دست آورد.

(ب) در قیاس اقترانی، اجزای نتیجه در میان مقدمات پخش شده‌اند.

(ج) در ارتباط میان دو قضیه در یک استدلال، دو حالت قابل تصور است.

(د) به جزء مشترک میان دو قضیه، حد وسط می‌گویند که همواره جایگاهی ثابت دارد.

- (۱) ص - ص - غ - غ
(۲) غ - غ - ص - ص
(۳) غ - ص - غ - غ
(۴) ص - ص - ص - غ

۳۸- اگر «هیچ الف ج نیست» نتیجه معتبر یک قیاس اقترانی از شکل چهارم باشد، کدام گزینه در مورد این قیاس صحیح است؟

(۱) حد وسط در هر دو مقدمه علامت مثبت دارد.

(۲) حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی دارد.

(۳) حد وسط در مقدمه اول علامت مثبت و در مقدمه دوم علامت منفی دارد.

(۴) حد وسط در مقدمه دوم علامت مثبت و در مقدمه اول علامت منفی دارد.

۳۹- اگر قضیه «هر الف ب است» را به عنوان مقدمه اول و «هر الف ج است» را به عنوان نتیجه داشته باشید، مقدمه دوم کدام است؟

- (۱) هیچ ج نیست
(۲) هر ب ج است
(۳) هر الف ج است
(۴) هر ج ب است

۴۰- اساس تعیین اعتبار یک قیاس چیست و در قضایای موجبه کلی، موضوع و محمول چه رابطه‌ای با هم دارند؟

- (۱) تعیین مصادیق موضوع و محمول - عموم و خصوص من‌وجه
(۲) وجود حد وسط در مقدمات - عموم و خصوص من‌وجه
(۳) وجود حد وسط در مقدمات - عموم و خصوص مطلق
(۴) تعیین مصادیق موضوع و محمول - عموم و خصوص مطلق

مقاوم‌سازی اقتصاد
رشد و پیشرفت اقتصادی
درس ۱۰ و ۱۱
صفحه ۱۰۵ تا ۱۲۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

اقتصاد

۴۱- کدام گزینه در مورد مسیر تاریخی اقتصاد ایران، صحیح است؟

- (۱) تغییر و تحول سریع در اروپا و رقابت شدید نظامی و تجاری کشورها با یکدیگر همزمان با نیمه اول حکومت صفویه در ایران بود که اقتصادی یکپارچه و مستقل پایه‌ریزی شد.
- (۲) در دوران قاجار، سیاست‌های رکودی و انقباضی، اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری، بیانیه‌های در حمایت از تولید ملی، تأسیس دارالفنون و برقراری نظم مالی و اداری توسط امیرکبیر بسیار اثربخش بود و توانست تا حدی ایران را از ضعف‌های ساختاری در اقتصاد برهاند.
- (۳) در دوران پهلوی اقداماتی مانند ایجاد زمینه‌های قانونی و زیرساخت‌های مواصلاتی، گسترش مدارس و دانشگاه‌ها و بهبود نسبی بهداشت هم نتوانست اقتصاد ایران را از ضعف ساختاری و هویتی برهاند.
- (۴) تعدی حکومت بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی در زمان قاجار، سبب غفلت از سرمایه‌های انسانی و اجتماعی شد و دست‌اندازی دولت در اقتصاد را بیشتر کرد.

۴۲- به ترتیب هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام دوره تاریخی است؟

- ایران فرصت‌طلبی خود را برای جبران کاستی‌ها، از دست داد.
- حاکمان وقت از موقعیت جهان و وظایف خطیر تاریخی خود تصور درستی نداشتند و به همین دلیل نتوانستند با انتخاب روش درست و بهره‌برداری از اوضاع خاص آن زمان، جریان پیشرفت و نوسازی را آغاز کنند.

- ویژگی عمده این دوره جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.

- در این دوران، دولت حضوری گسترده در عرصه اقتصاد کشور داشت و توانست سازمان و تشکیلات خود را نوسازی کند و شکل جدیدتری به خود بگیرد.

- (۱) قاجار - دوره پایانی حکومت صفویه - پهلوی - نیمه اول حکومت صفویه
- (۲) پهلوی - قاجار - دوره پایانی حکومت صفویه - نیمه اول حکومت صفویه
- (۳) قاجار - دوره پایانی حکومت صفویه - پهلوی - پهلوی
- (۴) پهلوی - قاجار - دوره پایانی حکومت صفویه - پهلوی

۴۳- به ترتیب، کدام مفهوم بیانگر «استقلال اقتصادی» است و کدام مورد از اصطلاحاتی نیست که اقتصاددانان با آن بر مقاوم‌سازی اقتصادی تأکید می‌کنند؟

- (۱) وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه - ریاضت اقتصادی
- (۲) تولید تمامی نیازهای اساسی در داخل کشور - تاب‌آوری اقتصاد
- (۳) وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه - استحکام اقتصادی
- (۴) قطع ارتباط با کشورهای دیگر - خودکفایی پایدار

۴۴- کدام یک از موارد زیر، در تولید ناخالص داخلی ایران محاسبه می‌شود؟

(۱) کار داوطلبانه در یک خیریه برای کودکان

(۲) خرید رایانه استفاده شده دوستان

(۳) فروش شیرینی خانگی تولید شده توسط یک خانم خانه‌دار

(۴) تعمیر یخچال خانه توسط پدر خانواده

۴۵- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، به ترتیب از راست به چپ «تولید کل به قیمت اسمی» در سال ۱۳۹۹ و «تولید کل به قیمت واقعی» در سال ۱۳۹۹ کدام است؟ (در کشور تنها دو کالای A و B تولید می‌شود. سال ۱۳۹۸، سال پایه است.)

سال \ محصولات	سال ۱۳۹۸		سال ۱۳۹۹	
	مقدار (به کیلو)	قیمت (به دلار)	مقدار (به کیلو)	قیمت (به دلار)
A	۴۰	۸۰۰	۵۰	۹۰۰
B	۶۰	۷۰۰	۶۵	۸۵۰

(۱) ۹۵,۸۰۰-۱۰۲,۲۵۰ (۲) ۹۵,۸۰۰-۱۰۰,۲۵۰ (۳) ۸۵,۵۰۰-۱۰۰,۲۵۰ (۴) ۸۵,۵۰۰-۱۰۲,۲۵۰

۴۶- با توجه به اطلاعات وضعیت توزیع درآمد برای کشورهای A، B، C و D در جدول زیر، به ترتیب توزیع درآمد در کدام کشور مناسب‌تر است و کدام گروه، کم‌ترین درصد درآمد ملی را دارد؟

کشورها	A	B	C	D
سهم دهک اول	۵ درصد دهک دهم	۴	۲	۳
سهم دهک ششم	۵	۷	۸	۶
سهم دهک دهم	۲۰	۱۶	۳۲	۴ برابر دهک ششم

(۱) A - دهک اول کشور B (۲) B - دهک اول کشور A (۳) C - دهک اول کشور A (۴) B - دهک اول کشور C

۴۷- با توجه به جدول توزیع درآمد زیر که مربوط به یک جامعه فرضی است، کدام گزینه صحیح است؟

وضعیت توزیع درآمد	
سهم دهک اول	۴ درصد
سهم دهک دوم	۵ درصد
سهم دهک سوم	۶ درصد
سهم دهک چهارم	۸ درصد
سهم دهک پنجم	۹ درصد
سهم دهک ششم	؟
سهم دهک هفتم	۱۳ درصد
سهم دهک هشتم	؟
سهم دهک نهم	۱۵ درصد
سهم دهک دهم	۱۶ درصد
۱۰۰٪ جمعیت کشور	۱۰۰٪ درآمد ملی کشور

(۱) اگر تفاوت سهم دهک پنجم و ششم یک درصد باشد، آنگاه سهم دهک ششم برابر با ۱۲ درصد است.

(۲) اگر مجموع سهم دهک هشتم و دهم ۳۰ درصد باشد، آنگاه سهم دهک هشتم برابر با ۱۴ درصد است.

(۳) شاخص دهک‌ها در این جامعه برابر با ۸ است.

(۴) اگر درآمد ملی معادل ۱۵,۰۰۰ میلیارد واحد پولی باشد، سهم دهک دوم از درآمد ملی ۸۲۰ میلیارد واحد پولی خواهد بود.

۴۸- کدام گزینه در رابطه با واقعیت، صحیح است؟

- (۱) شاخص توسعه انسانی (HMD) یکی از شاخص‌های رایج جهانی برای اندازه‌گیری رشد اقتصادی کشورهای گوناگون است.
- (۲) شاخص توسعه انسانی ترکیبی از معیارهای اندازه‌گیری رشد اقتصادی (همان رشد تولید ناخالص داخلی)، معیارهای اندازه‌گیری نابرابری درآمدی و سایر شاخص‌ها نظیر شاخص امید به زندگی، میزان سواد و یا شاخص‌های مربوط به بهداشت است.
- (۳) تفاوت‌های بومی، محلی، تاریخی و فرهنگی کشورها در تعیین شاخص‌های پیشرفت بسیار مؤثر است.
- (۴) در کشور ما به دلیل تلاش‌هایی که در جهت استقرار نظام اقتصادی اسلام صورت گرفته است؛ نهادهای سرمایه‌داری دیگر، در جهت انباشت ثروت در دست عده‌ای محدود و توزیع ناعادلانه آن فعالیت ندارند.

۴۹- عبارات کدام گزینه جاهای خالی جدول زیر را به ترتیب حروف الفبا تکمیل می‌کند؟

نام کشور	ارزش شاخص توسعه انسانی (سال ۲۰۱۸)	امید به زندگی در بدو تولد (سال ۲۰۱۸)	سال‌های تحصیلی مورد انتظار (سال ۲۰۱۸)	درآمد ناخالص ملی سرانه (GNI) (به دلار PPP سال ۲۰۱۸)
نروژ	۰/۹۵۴	(الف)	۱۸/۱	(ب)
ایرلند	(ج)	۸۲/۱	(د)	۵۵/۶۶۰
ایران	۰/۷۹۷	(ه)	۱۴/۷	(و)

(۱) الف (۸۱/۵ ب) ۶۲/۰۵۵ ج) ۰/۹۱۲ د) ۱۵/۳ ه) ۷۵/۲ و) ۱۴/۱۳۵

(۲) الف (۸۲/۳ ب) ۶۸/۰۵۹ ج) ۰/۹۴۲ د) ۱۸/۸ ه) ۷۶/۵ و) ۱۸/۱۶۶

(۳) الف (۸۲/۳ ب) ۶۸/۰۵۹ ج) ۰/۹۴۲ د) ۱۵/۳ ه) ۷۵/۲ و) ۱۴/۱۳۵

(۴) الف (۸۱/۵ ب) ۶۲/۰۵۵ ج) ۰/۹۱۲ د) ۱۸/۸ ه) ۷۶/۵ و) ۱۸/۱۶۶

۵۰- مندرجات جدول زیر مربوط به اطلاعات استخراجی از حساب‌های ملی کشوری فرضی است. با توجه به داده‌های مذکور، سهم تولید

خارجیان مقیم کشور، کدام است؟

۱	تولید ناخالص ملی	۲۳۵ هزار میلیارد ریال
۲	سهم تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند	۱۰ هزار میلیارد ریال
۳	تولید ناخالص داخلی	۲۴۵ هزار میلیارد ریال

۲۰ (۴)

۱۵ (۳)

۲۵ (۲)

۱۰ (۱)

اقتصاد - آشنا

۵۱- عبارات کدام گزینه در خصوص ویژگی‌های حکومت ایران قبل از حکومت صفویه نادرست است؟

- (۱) ایران به دلیل وسعت و پهناوری جغرافیایی، برخورداری از منابع طبیعی و قرارگرفتن در چهارراه بین‌المللی جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد جهان داشته است.
- (۲) با اقدامات گسترده مذهبی و ملی مانند تأسیس شرکت اسلامی و تحریم کالاهای خارجی توسط علمای اصفهان دولت نتوانست سازمان و تشکیلات خود را نوسازی کند.
- (۳) وقفنامه‌های باقی‌مانده از زنان مسلمان ایرانی، حجم عظیمی از مالکیت و سرمایه‌گذاری و مشارکت آن‌ها را در تولید نشان می‌دهد.
- (۴) وجود حکومت‌ها و سلسله‌های بزرگ، لشکرکشی‌ها و جنگ‌ها، پهناوری مرزهای ایران باستان، جاده ابریشم و تجارت با چین و امپراتوری روم نشان‌دهنده اهمیت و بزرگی اقتصاد ایران در آن دوران بود.

۵۲- عبارات «در بخش اقتصادی قانون اساسی، برآموزه‌هایی همچون اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان و استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است.» و «تأمین تمامی نیازها در داخل و عدم ارتباط با کشورهای دیگر، از نتایج مطلوب اقتصاد مقاومتی است» به ترتیب ... و ... هستند.

- (۱) درست - درست (۲) نادرست - نادرست (۳) درست - نادرست (۴) نادرست - درست

۵۳- اقتصاد مقاومتی با ... و ... نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات متوقف نمی‌شود.

- (۱) به‌کارگیری علم و فناوری - بهره‌وری اندک
- (۲) استحکام اقتصادی - قطع ارتباط با دیگر کشورها
- (۳) وابستگی به درآمدهای نفتی - خودباوری و تلاش و مجاهدت همه‌جانبه
- (۴) اتکای به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی - استفاده از فرصت‌های بیرونی

۵۴- چند مورد از فعالیت‌های زیر در محاسبه GDP لحاظ نمی‌شوند؟

«خرید و فروش مبلمان دست دوم - تولید کالاهایی مانند توپ و لبنیات - خدمات لوله‌کشی - معاینات پزشکی - خرید و فروش مواد مخدر - ارائه داوطلبانه خدمات در خیریه‌ها»

- (۱) ۱ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۴

۵۵- به ترتیب عبارات کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است و جاهای خالی را به درستی تکمیل می‌کند؟

(الف) رشد به معنای ... است؛ بنابراین مفهومی ... است.

(ب) کدام وضعیت نقطه مقابل رشد و پیشرفت است؟

(ج) در ارتباط با ویژگی‌های یک کشور پیشرفته کدام عبارت درست است؟

- (۱) الف) افزایش تولید - کمی، ب) رکود، ج) از ثبات نسبی قیمت‌ها و بازارها برخوردار است.
- (۲) الف) افزایش تولید - کمی، ب) تورم، ج) روحیه اعتماد و همبستگی میان مردم این کشور برای تکاپو و تلاش اقتصادی، برجسته است.
- (۳) الف) بهبود وضعیت معیشت مردم - کیفی، ب) رکود، ج) می‌تواند در شرایط بحرانی تمام نیازهای خودش را تأمین کند.
- (۴) الف) بهبود وضعیت معیشت مردم - کیفی، ب) تورم، ج) در برابر شوک‌های اقتصادی، قدرت مقاومت دارد و بقیه کشورها روی آن حساب باز می‌کنند.

۵۶- میزان تولید کل کشوری در سه سال متوالی به ترتیب ۳۰۰۰، ۴۲۵۰ و ۶۷۴۰ هزار میلیارد ریال شده است. با انتخاب سال اول، به‌عنوان سال پایه، میزان تولید کل این جامعه در سه سال مورد نظر برحسب قیمت‌های سال پایه به ۳۰۰۰، ۳۸۶۰ و ۶۳۲۰ تغییر می‌یابد. پاسخ پرسش‌های «الف»، «ب» و «ج» کدام است؟

(الف) افزایش مقدار تولید در سال دوم و سوم، به ترتیب کدام است؟

(ب) افزایش قیمت‌ها در سال دوم و سوم، به ترتیب کدام است؟

(ج) پدیده تورم در سال دوم و سوم در این جامعه، به ترتیب کدام است؟

- (۱) الف: ۳۲۲۰، ۸۶۰ (۲) الف: ۳۲۲۰، ۸۶۰ (۳) الف: ۸۶۰، ۳۲۲۰ (۴) الف: ۸۶۰، ۳۳۲۰
- ب: ۳۹۰، ۴۲۰ ب: ۴۲۰، ۳۹۰ ب: ۳۹۰، ۴۲۰ ب: ۳۹۰، ۴۲۰
- ج: ۴۲۰، ۳۹۰ ج: ۴۲۰، ۳۹۰ ج: ۴۲۰، ۳۹۰ ج: ۴۲۰، ۳۹۰

۵۷- وضعیت توزیع درآمد در کشور A، مطابق جدول زیر است. با توجه به دو فرمول نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین و نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین، پاسخ پرسش‌های «الف»، «ب» و «ج» کدام است؟

الف) کدام شاخص، توزیع درآمد در این کشور را مناسب‌تر نشان می‌دهد؟

ب) کدام شاخص، بیانگر نامناسب‌تر بودن توزیع درآمد در این کشور است؟

ج) اگر شاخص دهک‌ها در کشور فرضی B برابر با ۵ باشد، وضعیت توزیع درآمد در کدام کشور مناسب‌تر است؟

وضعیت توزیع درآمد در کشور A	
سه‌م دهک اول	۳ درصد
سه‌م دهک دوم	۵ درصد
سه‌م دهک سوم	۷ درصد
سه‌م دهک چهارم	۹ درصد
سه‌م دهک پنجم	۱۸ درصد
سه‌م دهک ششم	۲۱ درصد

۲) الف: نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین

ب: نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین

ج: کشور A

۴) الف: نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین

ب: نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین

ج: کشور B

۱) الف: نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین

ب: نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین

ج: کشور A

۳) الف: نسبت ۱۰ درصد بالا به ۴۰ درصد پایین

ب: نسبت ۲۰ درصد بالا به ۲۰ درصد پایین

ج: کشور B

۵۸- در رابطه با «اقدامات اقتصادی دوره پهلوی» کدام مورد نادرست است؟

۱) بسیاری از کارخانجات بزرگ و زیرساخت‌های صنعتی در این دوران ساخته شد.

۲) در نتیجه افزایش درآمدهای نفتی، قدرت اقتصادی دولت افزایش یافت و بخشی از درآمدهای نفتی کشور صرف ساخت‌وساز شد.

۳) نوسازی و توسعه ایران در این زمان به‌صورتی سطحی و با صنایع مونتاژ انجام می‌شد.

۴) در این دوره، دولت حضور بسیار محدود و کمی در عرصه اقتصاد کشور داشت و نظام مالیات‌گیری و بودجه‌بندی کشور همانند دوران قاجار بود و دولت نتوانست نظام نوینی را در مالیات‌گیری و بودجه‌بندی کشور پدید آورد.

۵۹- کدام گزینه بیانگر پاسخ صحیح و کامل سؤالات زیر است؟

الف) در عصر «...» ساختارهای اساسی اقتصاد کشور نیز زیر سلطه و برنامه‌ریزی بیگانگان قرار گرفت.

ب) در دوره «...»، راه‌های ارتباطی ایران با برقراری خطوط تلگراف به اروپا و راه افتادن کشتی‌های تجاری در دریای خزر و خلیج فارس، تا حدی رو به بهبود گذاشت.

ج) اعطای امتیاز به شرکت‌ها و کشورهای استعماری، تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی در دوره «...» در ایران شکل گرفت.

۱) پهلوی - قاجار - قاجار (۲) قاجار - پهلوی (۳) پهلوی - پهلوی - صفویه (۴) قاجار - پهلوی - پهلوی

۶۰- برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین کشورها، نسبت دهک «...» به «...» محاسبه می‌شود، هر چه این نسبت «...» باشد، توزیع درآمد در آن جامعه «...» است.

۱) دهک - اول - بیشتر - مناسب‌تر

۳) اول - دهک - بیشتر - نامناسب‌تر

۲) دهک - اول - بیشتر - نامناسب‌تر

۴) اول - دهک - بیشتر - مناسب‌تر

آزمون ۱۰ شهریور ماه ۱۴۰۲

یازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی و آمار (۲)	۱	۲	۳	۴	۶	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی (۲)	۱	۲	۴	۵	۶	
روان‌شناسی	۱	۳	۵	۶	۷	
عربی زبان قرآن (۲)	۱	۲	۳	۴	۶	

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۵۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	انتخابی	۱۰	۶۱	۷۰	۳۰
۲	ریاضی و آمار (۲) - آشنا	انتخابی	۱۰	۷۱	۸۰	
۳	علوم و فنون ادبی (۲)	انتخابی	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵
۴	روان‌شناسی	انتخابی	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۵	عربی، زبان قرآن (۲)	انتخابی	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۵

ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
تابع
گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، استدلال
ریاضی، توابع ثابت، چندضابطه‌ای و
همانی تا پایان «تابع ثابت»
صفحه ۲ تا ۲۷

۶۱- در جای خالی، کدام گزاره را قرار دهیم تا گزارهٔ فصلی حاصل، ارزش درست داشته باشد؟

«... یا تمام مقسوم‌علیه‌های طبیعی عدد ۳۰ عبارتند از ۱، ۲، ۳، ۵، ۶، ۱۵»

(۱) شیب هر خط افقی برابر صفر است.

(۲) ۹۱ عددی اول است.

$$(۳) \quad (-۳)^۲ = -۳^۲$$

(۴) عدد ۱ عددی اول است.

۶۲- در یک تابع ثابت، واریانس اعضای برد تابع ... است.

(۱) همواره برابر واریانس دامنهٔ تابع

(۲) برابر صفر

(۳) مخالف صفر

(۴) همواره برابر میانگین اعضای دامنهٔ تابع

۶۳- عکس نقیض گزارهٔ شرطی «اگر a عددی اول باشد، آن‌گاه فرد است.» کدام است؟

(۱) اگر a عددی اول نباشد، آن‌گاه فرد نیست.

(۲) اگر a عددی فرد باشد، آن‌گاه عددی اول است.

(۳) اگر a عددی زوج باشد، آن‌گاه مرکب است.

(۴) اگر a عددی زوج باشد، آن‌گاه اول نیست.

۶۴- اگر $x^۲ + 1$ عددی زوج باشد، کدام نتیجهٔ زیر نادرست است؟

(۱) x فرد است.

(۲) $x + 1$ زوج است.

(۳) $(x + 1)^۲$ زوج است.

(۴) $x^۳ + 1$ فرد است.

۶۵- اگر تابع $f = \{(1, 3a + 2b), (-1, 4a - 2), (2, -6)\}$ تابعی ثابت باشد، آن‌گاه $a + b$ کدام است؟

(۱) $1/5$

(۲) $2/5$

(۳) $-1/5$

(۴) $-2/5$

۶۶- نمودار تابع ثابت $f(x) = (m - 8)x^۳ + 4k$ از نقطهٔ $A(5, 6)$ عبور می‌کند. حاصل $m^۲ \times k^۲$ کدام است؟

(۱) ۱۴۴

(۲) ۲۲۴

(۳) ۲۱۸

(۴) ۱۸۴

۶۷- اگر رابطهٔ $f = \{(-1, 6), (3, k - 1), (8, m + 2)\}$ بیانگر تابعی ثابت باشد و همچنین رابطهٔ $\frac{f(8)}{kb - 1} = 2m$ برقرار باشد، مقدار b کدام است؟

(۱) $\frac{1}{4}$

(۲) ۴

(۳) $\frac{1}{3}$

(۴) ۳

۶۸- ارزش گزارهٔ $(\sim(p \leftrightarrow q) \wedge p) \Rightarrow \sim q$ کدام است؟

(۱) همواره درست است.

(۲) همواره نادرست است.

(۳) به ارزش q بستگی دارد.

(۴) به ارزش p بستگی دارد.

۶۹- از درستی p ، q و $\sim r$ درستی کدام گزینهٔ زیر نتیجه می‌شود؟

(۱) $(p \Rightarrow r) \vee \sim p$

(۲) $(r \Rightarrow \sim p) \vee \sim q$

(۳) $(\sim r \Rightarrow q) \wedge \sim p$

(۴) $(q \Rightarrow p) \wedge r$

۷۰- گزارهٔ $\sim(p \vee (q \wedge r))$ هم‌ارز کدام یک از گزاره‌های زیر است؟

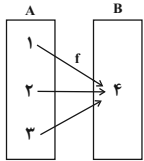
(۱) $\sim p \wedge (\sim q \vee (\sim r))$

(۲) $\sim p \vee (\sim q \vee (\sim r))$

(۳) $\sim p \wedge (\sim q \wedge (\sim r))$

(۴) $\sim p \vee (\sim q \wedge (\sim r))$

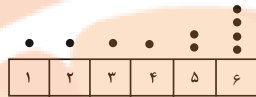
ریاضی و آمار (۲) - آشنا

۷۱- چند مورد از گزاره‌های زیر، ارزش درست دارند؟
الف) نمودار مقابل، بیانگر تابع است.

ب) در یک جامعه آماری، عدد واریانس همیشه با عدد انحراف معیار داده‌ها برابر است.
پ) در یک سری از داده‌ها، چارک دوم همان میانه است.

ت) در نمودار نقطه‌ای مقابل، میانه برابر ۴ است.

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

هیچ کدام (۱)

۷۲- اگر گزاره p «عدد ۹۱ عدد اول است» و گزاره q به صورت « $۲۰ = ۲ + ۳ \times ۴$ » باشد، ارزش گزاره‌های $(p \vee q) \sim$ و $p \wedge q \sim$ به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

(۴) نادرست - نادرست

(۳) درست - نادرست

(۲) نادرست - درست

(۱) درست - درست

۷۳- اگر p و q دو گزاره دلخواه باشند، در این صورت به ترتیب از راست به چپ هم‌ارز گزاره $p \vee (\sim p \wedge q)$ و $p \wedge (\sim p \vee q)$ کدام است؟

(۴) $p \wedge \sim q$ و $p \vee \sim q$

(۳) $p \vee \sim q$ و $p \wedge \sim q$

(۲) $p \wedge q$ و $p \vee q$

(۱) $p \vee q$ و $p \wedge q$

۷۴- اگر ارزش گزاره‌های P ، Q و R به ترتیب T ، F و T باشد، ارزش گزاره‌های $(P \Rightarrow (Q \Rightarrow R)) \Rightarrow (P \Rightarrow R)$ و $(P \Rightarrow (Q \Rightarrow R)) \Rightarrow (R \Rightarrow P)$ به ترتیب از راست به چپ کدام است؟ (درست و F : نادرست)

(۴) F و F

(۳) T و T

(۲) F و T

(۱) T و F

۷۵- اگر p گزاره‌ای دلخواه باشد، در این صورت ارزش کدام یک از گزاره‌های زیر همواره درست است؟

الف) $(p \Rightarrow \sim p) \vee (\sim p \Rightarrow p)$

ب) $(p \vee \sim p) \Rightarrow (p \wedge \sim p)$

پ) $(p \wedge \sim p) \Rightarrow (p \vee \sim p)$

(۴) فقط ب

(۳) الف و ب

(۲) فقط پ

(۱) الف و ب

۷۶- اگر p گزاره‌ای نادرست، q گزاره‌ای درست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، چند مورد از گزاره‌های زیر، همواره درست هستند؟

(ب) $(\sim q \Leftrightarrow p) \vee (r \Leftrightarrow r)$

الف) $p \Rightarrow (q \vee r)$

(ت) $(p \Rightarrow r) \Rightarrow \sim q$

پ) $(p \wedge q) \Leftrightarrow (q \Rightarrow p)$

(۴) هیچ کدام درست نیستند.

(۳) ۱

(۲) ۲

(۱) ۳

۷۷- عبارت «مربع ثلث عددی بعلاوه آن عدد، برابر نصف مربع آن عدد است.» به صورت نماد ریاضی کدام است؟

(۴) $(\frac{x}{3})^2 + x = \frac{x^2}{2}$

(۳) $\frac{x^2}{3} + x = (\frac{x}{4})^2$

(۲) $(\frac{x}{3})^2 + x = (\frac{x}{2})^2$

(۱) $\frac{x^2}{3} + x = \frac{x^2}{2}$

۷۸- کدام گزینه مغالطه نیست؟

(۱) ۲ عددی گویاست. $\Rightarrow (a=۱۰) \wedge (\frac{a}{۵}$ گویاست $\Rightarrow a$ عددی گویا)

(۲) $(x > ۰ \Rightarrow x^2 > ۰) \wedge (x^2 = ۱۶) \Rightarrow x = ۴$

(۳) $ABCD$ لوزی است $\Rightarrow (ABCD$ متوازی الاضلاع است) \wedge (چهارضلعی متوازی الاضلاع است. \Rightarrow اگر یک چهارضلعی لوزی باشد).
(۴) گزینه‌های «۱» تا «۳»، همگی مغالطه هستند.

۷۹- اگر بُرد تابع $f = \{(k+۳, m-۸), (\frac{k}{۲}, ۱۰), (۲m+۱, ۲k)\}$ فقط دارای یک عضو باشد، دامنهٔ تابع کدام است؟

(۴) $\{۸, \frac{۵}{۲}, ۳۷\}$

(۳) $\{۸, ۳۷, \frac{۱۵}{۲}\}$

(۲) $\{\frac{۳۷}{۲}, ۱, \frac{۵}{۲}\}$

(۱) $\{۱, \frac{۸}{۳}, ۳۷\}$

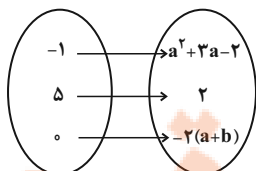
۸۰- اگر تابع مقابل تابع ثابت باشد، حاصل $a-b$ کدام می‌تواند باشد؟

(۱) -۳

(۲) ۱

(۳) ۲

(۴) -۷

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های
هفتم، هشتم و نهم / پایه‌های
آوایی / تشبیه / سبک‌شناسی
قرن‌های هفتم، هشتم و نهم
(سبک عراقی)
درس ۱ تا درس ۴
صفحه ۱۲ تا ۴۱

۸۱- آثار ذکر شده در کدام گزینه همگی مربوط به قرن هفتم هستند؟

(۱) مجالس سبعه - مرصادالعباد - المعجم - تاریخ جهانگشا

(۲) جمشید و خورشید - موش و گربه - صدیند - تذکره دولتشاه

(۳) اخلاق‌الاشراف - عشاق‌نامه - جامع‌التواریخ - گلستان

(۴) رساله دلگشا - فیه‌مافیہ - بهارستان - تاریخ گزیده

۸۲- در میان عبارات زیر، کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات درست است؟

(الف) با حمله ویرانگر مغولان، دوستداران فرهنگ و اخلاق که سرخورده و مأیوس شده بودند، اغلب منزوی شدند و به تصوف پناه بردند تا به آرامش برسند و برای تسکین خود به ادبیاتی روی آوردند که بر عواطف انسانی و ترویج روحیه تسامح و تساهل تکیه داشت.

(ب) در قرن هشتم به دلیل بی‌اعتقادی برخی ایلخانان مغول و بی‌تعصبی برخی دیگر نسبت به مذاهب رایج، صاحبان مذاهب نتوانستند مذهب‌های خود را ابراز کنند اما قلمرو بالندگی زبان و فرهنگ فارسی عرصه وسیعی یافت.

(ج) بایسنقر میرزا (فرزند شاهرخ) نیز هنرمند و هنردوست بود و در زمان او، هنرمندان قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نگاهشتند.

(د) تیموریان تقریباً از نیمه دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند و ویرانگری‌های آن‌ها ادامه داشت و بازماندگان تیمور نیز همچون بازماندگان چنگیز از فرهنگ ایرانی تأثیر نپذیرفتند.

(۴) ج - د

(۳) د - ب

(۲) ب - الف

(۱) الف - ج

۸۳- در کدام گزینه به ویژگی‌های نثر سبک عراقی به درستی اشاره نشده است؟

(۱) از ویژگی‌های نثر این دوره، ورود لغات مختلف قبایل ترک و مغول به زبان فارسی است که در دوره تیمور سرعت رشد آن بیشتر شد.

(۲) در این دوره برخی نویسندگان کتاب‌های مشکل را به نثر مصنوع بازنویسی می‌کردند، چنان که ملاحسین واعظ کاشفی کلیله و دمنه را به انشای دوره خود بازگرداند.

(۳) در کتاب‌های مصنوع و متکلف بیشتر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند و به استعاره‌های دور از ذهن و آوردن سجع‌های متوالی و بی‌روح پرداختند.

(۴) تاریخ‌نویسی از اوایل دوره مغول، به سبب علاقه شدید مغولان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان شروع شد و در دوره تیموری هم ادامه یافت.

۸۴- کدام یک از ابیات زیر از نظر قلمرو فکری جزو مفاهیم پرکاربرد سبک خراسانی نیست؟

(۱) خرد بهتر از هر چه ایزد بداد

سستایش خرد را به از راه داد

(۲) برین رزمگه‌شان به جنگ آوریم

خود ای‌در زمانی درنگ آوریم

(۳) غم زمانه خورم یا فراق یار کشم

به طاقتی که ندارم کدام یار کشم

(۴) بخندد همی باغ چون روی دلبر

بی‌بید همی خاک، چون مشک ازفر

۸۵- در کدام بیت حداقل یک تشبیه گسترده و یک تشبیه فشرده دیده می‌شود؟

(۱) بیا کامشب به جان‌بخشی به زلف یار می‌ماند

جمال ماه نورافشان بدان رخسار می‌ماند

(۲) به گرد چرخ استاره چو مشتاقان آواره

که از سوز دل ایشان خرد از کار می‌ماند

(۳) در این دریای بی‌مونس دلا می‌نال چون یونس

نهنگ شب در این دریا به مردم‌خوار می‌ماند

(۴) فلک بازار کیوان است در او استاره گردان است

شب ما روز ایشان است که بی‌اغیار می‌ماند

۸۶- چند تشبیه در بیت‌های زیر به کار رفته است؟

«می‌شد سر زلف در زمین کش
از تیزی و تازگی که او بود
پر کرده ز چشم نرگسپینش
جان همه کاملان ز زلفش
روی همه عاشقان ز عشقش
از خون جگر شده نقش»
چون شرح دهم تو را که آن خوش
گویی همه آب بود و آتش
از تیر جفا هزار ترکش
همچون سر زلف او مشوش

(۱) پنج (۲) چهار (۳) شش (۴) هفت

۸۷- با توجه به آهنگ بیت و پایه‌های آوایی ارائه‌شده کدام گزینه نمی‌تواند خانه خالی را به درستی پر کند؟

« من مرغی پرستم زان در قفس بنشسته‌ام / گر زان که بشکستی قفس ... پرواز را »

مَنْ مَرْغِیْ	پَر بَسْتِ اُم	زَانِ دَرِ قَفْسِ	بِنِ شَسْتِ اُم
گَر زان کِ بِش	گَس تِی قَفْسِ	□□□□	پَر وَا ز را

(۱) بنمودمی (۲) آغاز کن (۳) آورده‌ام (۴) رها کردم

۸۸- مرز پایه‌های آوایی در کدام مصراع به درستی مشخص نشده است؟

- هم زبان کرد آبله هم حلق سوخت: هم ز بان کرا / دا ب ل هم / حل ق سوخت
- درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد: دَرِخْتِ دو / س تِی بِنِ شان / کِ کامِ دل / بِ بار آرد
- یکی انجمن مرد پیدا شدی: ی کی آن ج / مَن مَر د پی / دا ش دی
- گفت که شیخی و سری، راهرو و راهبری: گُف ت کِ شی / خِی ی س ری / راه رُو / راه ب ری

۸۹- مرز پایه آوایی در کدام مصراع، نادرست است؟

(۱) کیستی ای عشق؟ وقتی نیستی در سوگ و سورم

کی س تی ای	عِش قِ وَق تِی	نی س تی در	سو گُ سو رَم
------------	----------------	------------	--------------

(۲) کمک کن یک شب باشم مه‌آلودی گم اندر گم

کُ مَکْ کُنِ یَک	شَبِ بَاشِ مَ	مِ هَا لُو دِی	گُ مَنِ دَرِ گَم
------------------	---------------	----------------	------------------

(۳) کمان را استخوان بر گنج کرده

کَمَانِ رَا اَس	تُ خَانِ بَرِ گَن	جِ گَر دِ
-----------------	-------------------	-----------

(۴) چو موم از انگبین از عیش خود دورم کند آن‌گه

چُ مَو مَرِ اَن	گَ بِنِ از عِیش	خو دِ دو رَم	کُ ندِ اَن گَه
-----------------	-----------------	--------------	----------------

۹۰- مفهوم همه ابیات به جز بیت گزیده ... با هم یکسان است.

- چه دارد جهان، جز دل و مهر یار
- نیست به جز عشق در این پرده کس
- نبود نقش دو عالم که رنگ الفت بود
- جهان، عشق است و دیگر، زرق بازی
- مگر توده‌هایی ز پندارها
- اول و آخر همه عشق است و بس
- زمانه، طرح محبت نه این زمان انداخت
- همه بازی است، الا عشق‌بازی

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه
روان‌شناسی رشد / احساس، توجه، ادراک
درس ۱ تا درس ۳
صفحه ۸ تا ۸۷

۹۱- «حکایت می‌کنند از بایزید بسطامی عارف مشهور قرن دوم که شخصی از او پرسید اسم اعظم کدام است؟ گفت: تو اسم اصغر به من بنمای تا من اسم اعظم را به تو بنمایم. یعنی اسماء حق همه عظیم هستند.» بایزید بسطامی در اینجا از کدام‌یک از منابع شناخت برای نیل به این آگاهی استفاده کرده است؟

- (۱) عقلی
(۲) شهود و دریافت درونی
(۳) استناد به وحی، آیات الهی، سخن و عمل بزرگان دین
(۴) تجربی

۹۲- توصیف و تبیین کدام یک از مولفه‌های هیجان دشوارتر است؟

- (۱) مولفه شناختی، به معنای افکار، باورها و انتظارات فرد در مورد موقعیت هیجان
(۲) مولفه فیزیولوژیک، به معنای تغییرات جسمانی فرد در اثر تجربه هیجان، مانند تپش قلب
(۳) مولفه رفتاری، به معنای بروز چهره‌ای هیجان و آهنگ صدا در اثر تجربه هیجان
(۴) مولفه آمادگی برای اقدام، به معنای تمایل به انتخاب رفتاری متناسب با هیجان، مانند حمله کردن

۹۳- کدام فرایند ذهنی نسبت به سایرین، از پایداری کم‌تری برخوردار خواهد بود؟

- (۱) کیفی که دیروز در فروشگاه دیدم، کوچک، مشکی و بادوام بود.
(۲) این گوشی موبایل نسبت به آن دیگری خوش‌رنگ‌تر است.
(۳) بزرگ بودن آن ماشین باعث می‌شود نتواند از کوچه‌های تنگ عبور کند.
(۴) راننده آن ماشین زردرنگ قوانین را بهتر رعایت می‌کند.

۹۴- چند مورد از موارد زیر، به عامل وراثتی موثر بر رشد اشاره دارد؟

- الف) زینهار از قرین بد زینهار / و قِنَا رَبَّنَا عَذَابَ النَّارِ
ب) عاقبت گرگ‌زاده گرگ شود / گرچه با آدمی بزرگ شود
ج) پرتو نیکان نگیرد هر که بنیادش بد است / تربیت ناهل را چون گردکان بر گنبد است
د) زمین شوره سنبل بر نیارد / در او تخم و عمل ضایع مگردان
ه) پسر نوح با بدان بنشست / خاندان نبوتش گم شد
(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۹۵- «حامد می‌خواهد فقط با کیان و آربین بازی کند و شیدا نیز می‌خواهد در کنار فرزانه باشد اما به تنهایی بازی کند»، کدام نتیجه‌گیری

براساس این موقعیت کاملاً صحیح است؟

- (۱) شیدا تمایل دارد به روش‌های مختلف بازی کند.
(۲) حامد بهتر از شیدا می‌تواند بازی موزی انجام دهد.
(۳) فرزانه و کیان هر دو در سنین مدرسه ابتدایی هستند.
(۴) شیدا حدود ۵ سال دارد و حامد حدوداً اول ابتدایی است.

۹۶- کدام یک از موارد زیر بیانگر این است که کودک در مرتبه بالاتری از رشد اجتماعی قرار گرفته است؟

- (۱) کودک تمایل به انجام بازی داشت اما با ورود کودک جدید از بازی خود دست کشید و کنار مادرش رفت.
 - (۲) دختر بچه‌ها تصمیم به بازی وسطی گرفتند و برای این کار قواعدی تنظیم کردند.
 - (۳) کودک اسباب‌بازی‌های خود را برای بقیه بچه‌ها آورد و هر کدام وسیله‌ای برداشته و جداگانه اما در کنار هم شروع به بازی کردند.
 - (۴) کودکان با این که در قطعه‌ها سهیم‌اند اما هر کدام ساختمان خود را می‌سازند.
- ۹۷- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟
- در دوره نوجوانی، اندازه شش دو برابر و اندازه قلب سه برابر قبل می‌شود.
- نوجوانان، بهتر از کودکان، قادر به ظرفیت‌سازی حافظه خود هستند.
- پیامدهای ناسازگارانه در دوره نوجوانی به علت عدم پختگی نوجوان در نحوه به کارگیری مهارت‌های شناختی خود است.
- برای اینکه اخلاق به شناخت منتهی شود، باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.

(۱) غ - غ - ص - غ (۲) ص - ص - غ - ص (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - غ - غ - ص

۹۸- رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می‌شود که فرد بهتر بتواند درباره‌ی مسائل ... و ... قضاوت کند و یکی از تکالیف

اصلی رشد در دوره نوجوانی، ... است.

- (۱) دینی - ارزشی - اخلاقی - شکل‌گیری هویت
- (۲) دینی - اخلاقی - اجتماعی - بروز هیجان‌های مرکب
- (۳) دینی - اخلاقی - اجتماعی - شکل‌گیری هویت
- (۴) دینی - ارزشی - اخلاقی - بروز هیجان‌های مرکب

۹۹- در هر یک از موقعیت‌های زیر کدام یک از منابع توجه قابل شناسایی است؟

- محمدحسن با شنیدن صدای آژیر آمبولانس آینه بغل خود را نگاه می‌کند.
- با توجه به کفاش بودن پدر، توجه محمدصادق دائم به کفش‌های همکلاسی‌هایش جلب می‌شود.
- محمدحسین که از معلم تاریخ خوشش نمی‌آید، اشتباهاتش را پیش از همه متوجه می‌شود.

- (۱) سبک پردازش - اطلاعات موجود در حافظه - تحریک حواس
- (۲) تحریک حواس - اطلاعات موجود در حافظه - سبک پردازش
- (۳) سبک پردازش - انتظارات افراد - تحریک حواس
- (۴) تحریک حواس - انتظارات افراد - سبک پردازش

۱۰۰- مثال زیر، مرتبط با کدام گزینه است؟

«پرستار در اواخر شیفت ۸ ساعته خود، به خاطر خستگی، توجه خود را به گزارش مانیتور بیمار از دست داد.»

- (۱) آشنایی نسبی با محرک
- (۲) از دست دادن محرک درست
- (۳) یکنواختی و ثبات نسبی محرک
- (۴) گوش به زنگی

مواعظ قیمه / صناعة التلميع
فی الأدب الفارسی
درس ۱ و ۲
صفحه ۱ تا ۳۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.
اگر این درس را در تابستان مطالعه می‌کنید، می‌توانید به سؤالات آن پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۲)

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية أو المفهوم (۱۰۱ - ۱۰۶):

۱۰۱- «دَعُ شَاتِمَكَ مُهَانًا تُرَضُّ الرَّحْمَنَ وَ تُعَاقِبُ الْعَدُوَّ!»:

- (۱) دشنام‌دهنده خوارت را ترک کن تا خداوند بخشنده و راضی شود و دشمن را کیفر بدهی!
- (۲) دشنام‌دهنده‌ات را پست رها کن که خداوند مهربان را راضی کنی و دشمنت را مجازات نمای!
- (۳) ناسزاگویت را خوار رها کن تا خدای بخشنده را راضی کنی و دشمن را کیفر بدهی!
- (۴) ناسزاگو را پست رها کن تا هم خداوند رحمان را خشنود کنی، هم دشمنت را مجازات کرده باشی!

۱۰۲- عین الخطأ:

- (۱) أَفْضَلَ النَّاسِ إِلَى مَنْ لَا يَصْعَرُ خَدَّهُ لَهُمْ! بهترین مردم نزد من، کسی است که رویش را با تکبر از آنها بر نمی‌گرداند!
- (۲) الظُّلْمُ عَلَى الضَّعِيفِ أَقْبَحُ الظُّلْمِ وَ هَذَا الْعَمَلُ مَذْمُومٌ! ظلم بر ضعیف، زشت‌ترین ظلم است، و این کار ناپسند است!
- (۳) الْمَلِيحُ مَنْ يُعْجِبُكَ شَكْلُهُ وَ كَلَامُهُ وَ سُلُوكُهُ! بانمک کسی است که از شکل و سخن و رفتارش خوشش می‌آید!
- (۴) فَكَمْ تَمَرَّرَ عَيْشِي وَ أَنْتَ حَامِلٌ شَهْدِي! پس چقدر زندگی‌ام را تلخ کرده‌ای و تو حمل‌کننده شیرینی هستی!

۱۰۳- عین الخطأ:

(۱) يُرْشِدُ الْآبَاءَ وَ الْأُمَّهَاتِ أَوْلَادَهُمْ إِلَى الصِّفَاتِ الطَّيِّبَةِ وَ الْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ: پدران و مادران فرزندان خود را به صفات نیک و اعمال شایسته راهنمایی می‌کنند.

- (۲) كَالِاشْتِيَاقِ إِلَى الْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ وَ الصَّبْرِ عَلَى الْمَشَاكِلِ وَ الشَّدَائِدِ: مانند اشتیاق به اعمال شایسته و صبر بر مشکلات و دشواری‌ها
- (۳) عَلَيْنَا أَنْ لَا نَتَكَبَّرَ عَلَى الْآخِرِينَ وَ لَا نَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ صَوْتِ الْمُخَاطَبِ: بر ماست که بر دیگران تکبر نورزیم و صدایمان را از صدای مخاطب بالا نبریم.
- (۴) إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُتَكَبِّرِينَ لِأَنَّ الْحِكْمَةَ تَعْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَوَاضِعِ: همانا خداوند متکبران را دوست ندارد، چرا که دانش در دل متواضع می‌ماند.

۱۰۴- «يَا بُنَيَّ! يَاكَ وَ مُجَالَسَةَ السَّوِّءِ، وَ لَا تَتَّخِذْهُ صَدِيقَكَ لِأَنَّ الْوَاحِدَ كَثِيرٌ!»:

- (۱) ای پسرکم؛ بهره‌یز و از هم‌نشینی با انسان بد تو را برحذر می‌دارم و او را دوست خود نگیر، زیرا یک (هم‌نشین بد هم)، بسیار است!
- (۲) ای فرزندم؛ از هم‌نشینی کردن با انسان بد بهره‌یز کن و آن‌ها را به‌عنوان دوست خود انتخاب نکن، چون یک (نفر هم)، زیاد می‌باشد!
- (۳) ای پسرکم؛ از هم‌نشینی شدن با انسان بد برحذر باش و او را به‌عنوان دوست نگیر، همانا کم (آن) زیاد است!
- (۴) ای پسرکم؛ با انسان بد هم‌نشینی نکن و او دوست تو نشود، زیرا کثرت در تنهایی است!

۱۰۵- «داناترین مردم کسی است که دانش مردم را به دانش خود می‌افزاید.» عین الصحیح:

(۱) أَعْلَمُ النَّاسِ الَّذِينَ يَزِيدُونَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ.

(۲) أَعْلَمُ النَّاسِ مَنْ يَجْمَعُ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ.

(۳) أَعْلَمَ النَّاسُ الَّذِي جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِمْ.

(۴) أَعْلَمَ النَّاسُ مَنْ يَزِيدُ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِمْ.

۱۰۶- عین الصحیح فی مفهوم العبارة التالية: «مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّبَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ!»

(۱) مرده از نیشتر مترسانش!

(۲) ثمرة العقل مداراة الناس!

(۳) الندم على السكوت خير من الندم على الكلام!

(۴) کسی را کازمودی چند و چونش / مکن زنهار دیگر آزمونش

۱۰۷- عین الخطأ فی ضبط حركات الكلمات:

(۱) إِبَاكَ و مَصَادِقَةُ الْأَحْمَقِ،

(۲) فَإِنَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَنْفَعَكَ فَيَضُرُّكَ.

(۳) وَإِنَّ الْكَذَّابَ كَالسَّرَابِ،

(۴) يُقَرِّبُ عَلَيْكَ الْبَعِيدَ وَ يُبَعِّدُ عَلَيْكَ الْقَرِيبَ.

۱۰۸- عین ما ليس فيه اسم المبالغة:

(۱) يَشْتَعِلُ الْحَدَادُ فِي الْمَتَجَرِّ!

(۲) حَاوَلَ الْكُفَّارُ أَنْ لَا يَتَقَدَّمَ الْإِسْلَامُ!

(۳) تَقَدَّمَ الطَّالِبُ الْعَلَّامَةَ بِشَهَامَتِهِ!

(۴) يَسْتَعْمِلُ النَّاسُ الْجَوَالَ فِي خِلَالِ الْيَوْمِ!

۱۰۹- عین اسم التفضيل مفعولاً:

(۱) فِي هَذَا الْمَجْلِسِ الْأَفْضَلِ جَلَسُوا جَنْبَ الطَّلَّابِ الْمَجْدِيِّينَ.

(۲) أَحَبُّ خَيْرِ اللَّاعِبِينَ فِي هَذَا الْفَرِيقِ لِمَسَابِقَةِ كُرَةِ الْقَدَمِ.

(۳) يَكْتَبُ أَخِي الْأَكْبَرَ وَاجِبَاتِهِ فِي السَّاعَةِ الرَّابِعَةِ فِي الْغُرْفَةِ الْأُولَى.

(۴) أُعْطِيَ خَيْرَ الْجَوَائِزِ لِلْفَائِزِينَ فِي مَسَابِقَةِ حِفْظِ الْقُرْآنِ.

۱۱۰- عین اسم الفاعل من المزيد الثلاثي بزيادة حرف واحد:

(۱) جَلَسَ الْمُتَفَرِّجُونَ عَلَى الْكُرَاسِيِّ فِي الْقَاعَةِ.

(۲) لَا يُحِبُّ النَّاسُ الْمُتَكَبِّرِينَ وَ لَا يَحْتَرِّمُونَهُمْ أَبَدًا!

(۳) يَا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ، لَا تُجَالِسُوا مَعَ الْكُذَّابِينَ فِي حَيَاتِكُمْ!

(۴) هَؤُلَاءِ الْعَمَالُ مُسْتَخْرَجُو الْمَاءِ مِنْ مِيَاهِ الْقَرْيَةِ!